

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/75/2022
Identifikačné číslo spisu:	8113215295
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8113215295.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanadyovej, v spore žalobcu B. B. M., G. XX. Q. XXXX, O., Z. X, zastúpeného advokátom JUDr. Branislavom Kahancom, Prešov, Vájanského 33, proti žalovanému Q. M., G. X. Q. XXXX, Y. XXX, zastúpenému advokátom Mgr. Drahoslavom Potočekom, Košice, Čajakova 5, o zaplatenie 810,36 eura s príslušenstvom a o vzájomnom návrhu žalovaného o zaplatenie 1 143,60 eura s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cob/65/2019-585 z 24. septembra 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cob/65/2019-585 z 24. septembra 2020 vo výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a IV. a v závislom výroku o nároku na náhradu trov odvolacieho konania a rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 19Cb/192/2013-506 z 23. mája 2019 vo výrokoch II. a IV. sa z r u š u j ú a vec sa v tejto časti v r a c i a na ďalšie konanie Okresnému súdu Prešov.

II. Uznesenie Okresného súdu Prešov č. k. 19Cb/192/2013-612 z 2. marca 2021 sa z r u š u j e.

III. V zostávajúcej časti sa dovolanie o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 19Cb/192/2013- 506 z 23. mája 2019 rozhodol tak, že výrokom I. zamietol žalobu o zaplatenie 810,36 eura s príslušenstvom, výrokom II. žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 1 143,60 eura s 8,5% úrokmi z omeškania ročne od 23. októbra 2013 do zaplatenia, výrokom III. v prevyšujúcej časti zamietol vzájomný návrh žalovaného a výrokom IV. priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 810,36 eura s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 7. mája 2012 uzavrel so žalovaným zmluvu o dielo, predmetom, ktorej bola (okrem iného) dodávka plynofikácie. Po tom ako žalovaný odmietol pokračovať v prácach podľa

zmluvy o dielo, rozhodol sa žalobca s ním ukončiť spoluprácu, a to listom, ktorý bol žalovanému doručený 12. februára 2013. Keďže žalovaný plynofikáciu ku dňu 12. februára 2013 nedokončil, žalobca si jej dokončenie objednal u dodávateľa V. C. - KRAGAS, ktorému podľa predloženého súpisu vykonaných prác zaplatil sumu 810,36 eura. Listom z 10. mája 2013 žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie uvedenej sumy, ktorá mu do dňa 21. mája 2013 nebola zaplatená. Z uvedeného dôvodu sa žalovaný dostal do omeškania od 22. mája 2013, v dôsledku čoho si žalobca voči nemu uplatnil aj zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5,5% ročne. Po právnej stránke žalobca svoj nárok špecifikoval ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia tvrdiac, že žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, keďže v zmluve o dielo bola dohodnutá cena za dodávku plynofikácie vo výške 1 600 eur + 20% DPH, ktorá žalovanému bola zaplatená, avšak tento v rozpore so zmluvou o dielo plynofikáciu svojvoľne nedokončil, a preto bol žalobca nútený na dokončenie plynofikácie objednať iného objednávateľa (správne má byť uvedené zhotoviteľa - pozn. dovolacieho súdu).

3. Vo veci bol vydaný platobný rozkaz č. k. 21Rob/145/2013-16 zo 7. augusta 2013, voči ktorému podal žalovaný odpor s odôvodnením, v rámci ktorého uviedol, že zmluva o dielo v čl. 2 odrážke 1 upravuje, že dodávku a montáž vodoinštalácie a kanalizácie bude zhotoviteľ vykonávať podľa projektovej dokumentácie vyhotovenej T.. I.. Žalobca ako objednávateľ sa v zmluve o dielo s ním ako so zhotoviteľom v máji 2012 dohodol na predbežnej cene diela, keďže objednávateľ mu povedal, že kvôli šetreniu bude dielo postačovať v rozsahu, aký on predložil v predbežnej ponuke v rozpočte ním vyhotovenom dňa 27. apríla 2012, teda bez horizontálnej kanalizácie, rozvodov a podobne, v celkovej cene 33 479,66 eura. Napriek tomu, že v čase uzavierania zmluvy o dielo žalobca už disponoval projektom - rozpočtom od T.. I., žalovanému ho neposkytol. Projekt - rozpočet mu doručila projektantka T.. I. až 23. mája 2012, teda 16 dní po podpísaní zmluvy o dielo. Skutočné vykonávanie diela však vyžadovalo uskutočniť práce a dodávky materiálov, ktoré zmluva o dielo vôbec nezahŕňala a tieto vyžadovali navyše 5 mesiacov práce, ktorú on musel zaplatiť pracovníkom. Všetky práce, dodávky a montáž zariadení boli vykonávané iba na podnet objednávateľa a boli zapisované do stavebného denníka a výdajkových listín a boli podpísané žalobcom ako objednávateľom a stavebným dozorcom. Práce nad rámec zmluvy o dielo v časti plynofikácia vykonal v hodnote o 1 143,60 eura viac v porovnaní s pôvodnou cenou dohodnutou v zmluve o dielo (1 600 eur + 320 eur DPH). Žalobca mu celkom dlhuje 28 080,07 eura, ktorú sumu si voči nemu uplatnil vzájomným návrhom v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 21Cb/62/2013. V tomto súdnom konaní žalovaný navrhol na ohodnotenie vykonaných prác a zrealizovaných dodávok na dielo vykonať znalecké dokazovanie s tým, aby jeho závery boli použité aj v predmetnom konaní. V podaní z 18. júna 2014 žalovaný ďalej namietal, že v zmluve o dielo bola dohodnutá predbežná cena diela, ktorá neodrzkaďovala rozpočet, podľa ktorého sa mali účastníci zmluvy riadiť, ale iba objem rozsahu, na akom boli na začiatku konania dohodnutí. Dodávky a práce, ktoré sa týkali iba plynofikácie boli zo strany objednávateľa navýšené oproti pôvodným dojednaniám, pretože na základe požiadaviek objednávateľa a následnej projektovej dokumentácie T.. B. A. z augusta 2012 sa plynofikácia inštalovala v exteriérových priestoroch, kde sa rozsah inštalácie navýšil po výkopových prácach, čo navýšilo cenu plynofikácie o ďalších 1 143,60 eura na rozdiel od predbežnej ceny plynofikácie 1 920 eur.

4. Podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 7. septembra 2015 žalovaný uplatnil voči žalobcovi vzájomný návrh na zaplatenie sumy 1 143,60 eura za práce vykonané nad rámec predbežnej ceny uvedenej v zmluve o dielo a žiadal, aby súd žalobcu zaviazal na zaplatenie uvedenej sumy spolu s 8,75%-ným ročným úrokom z omeškania od 21. decembra 2012 do zaplatenia. Ďalším podaním z toho istého dňa žalovaný navrhol, aby súd do konania o vzájomnom návrhu pripustil vstup ďalšieho účastníka, a to V. M. Y., ktorý je majoritným spolumajiteľom Domu sociálnych služieb, kde sa práce vykonávali, pretože tento bol tiež osobou, s ktorou zhotoviteľ jednal vo veciach týkajúcich sa zmluvy o dielo. Uznesením z 20. novembra 2015 súd prvej inštancie pripustil, aby do konania o vzájomnom návrhu na strane žalovaného vstúpil ako ďalší účastník V. M. Y..

5. Na pojednávaní konanom dňa 16. novembra 2017 žalobca a V. M. Y. vzniesli námietku premlčania nároku uplatneného vzájomným návrhom, pričom žalobca navrhol vzájomný návrh zamietnuť tvrdiac, že sa so žalovaným dohodol na cene diela pevnou sumou. Žalobca poukázal na to, že od zmluvy o dielo,

ktorá bola uzavretá podľa zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), odstúpil, pričom druhá zmluvná strana odstúpenie od zmluvy nenapadla a pre prípad odstúpenia od zmluvy si nedohodla žiadne práva a povinnosti. Namietal, že pokiaľ žalovaný žaluje práce navyššie a uvádza to aj vo vzájomnom návrhu doručenom súdu dňa 7. septembra 2015, po tom, čo v tejto časti vzal žalobu späť v konaní vedenom pod sp. zn. 21Cb/71/2013, tak tvrdené skutočnosti nepreukázal. Žalovaný vo svojom záverečnom prednese na pojednávaní vzal vzájomný návrh voči žalovanému V. M. Y. späť.

6. Súd prvej inštancie vo veci prvýkrát rozhodol rozsudkom č. k. 19Cb/192/2013-374 z 1. februára 2018 tak, že výrokom I. konanie vo veci vzájomného návrhu voči V. M. Y. zastavil, výrokom II. žalobu o zaplatenie sumy 810,36 eura s príslušenstvom zamietol, výrokom III. žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému sumu 1 143,60 eura s 8,5% úrokmi z omeškania ročne od 23. októbra 2013 do zaplatenia, výrokom IV. v prevyšujúcej časti ohľadom úrokov z omeškania zamietol vzájomný návrh, výrokom V. priznal vo veci vzájomného návrhu V. M. Y. voči Q. M. náhradu trov konania v rozsahu 100% a výrokom VI. priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 3Cob/51/2018-407 z 25. októbra 2018 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III. a IV. a v závislom výroku V. o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, pričom mu uložil vysporiadať sa s námietkou litispendencie vznesenou žalobcom, zaoberať sa tým, či vo vyplatenej sume 95 000 eur boli zahrnuté aj práce za plynofikáciu, ktoré žalovaný nevykonával, a teda, či je dôvodná žaloba na zaplatenie sumy 810,36 eura a tiež sa zaoberať námietkou premĺčania uplatnenou žalobcom voči nároku žalovaného na zaplatenie sumy 1 143,60 eura s príslušenstvom. Odvolací súd sa stotožnil s tým, že medzi žalobcom a žalovaným bola dňa 7. mája 2012 uzavretá zmluva o dielo na celkovú sumu 96 000 eura a že žalobca zaplatil žalovanému sumu 95 000 eura.

7. Po zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátení veci na ďalšie konanie žalobca zotrval na námietke litispendencie a námietke premĺčania nároku žalovaného uplatneného vzájomným návrhom s poukazom na to, že uplynula trojročná premĺčacia lehota, pričom zmluvný vzťah medzi stranami sporu žiadal posúdiť ako vzťah spotrebiteľský, pretože správanie žalovaného považoval za nekalú obchodnú praktiku. Žalovaný uviedol, že v zmluve o dielo boli zmluvné strany dohodnuté na sume 1 920 eur vrátane DPH aj s kuchyňou. Znalec vyhotovil znalecký posudok a zhodnotil, že celková cena aj s kuchyňou je 4 268,81 eura. Z uvedeného vyplýva, že žalobcov nárok nemá opodstatnenie, keďže síce žalobca zaplatil žalovanému sumu 1 920 eur za kuchyňu, ktorú neurobil, avšak zároveň žalovanému dlhuje sumu 4 268,81 eura, pričom suma požadovaná žalovaným je nižšia, než je rozdiel medzi týmito sumami.

8. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 161 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), § 290 CSP, § 4 ods. 2, § 7, § 8, § 9 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, § 631, § 633 až § 636 OZ, § 642, § 648 a § 457 OZ. Konštatoval, že predmetom sporu sú na jednej strane nároky žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia a na strane druhej nároky žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom tieto nároky je potrebné podriaďiť pod ustanovenia OZ upravujúce práva a povinnosti zmluvných strán pri zmluve o dielo (§ 631 OZ). Keďže zmluva uzavretá medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou v širšom slova zmysle, je potrebné od 1. júla 2016 postupovať podľa CSP, a to podľa osobitných ustanovení na ochranu spotrebiteľa.

9. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie nezistil, že by sa žalovaný ako dodávateľ dopustil voči žalobcovi ako spotrebiteľovi takého konania, ktoré podľa zákona spadá pod definíciu nekalej obchodnej praktiky. Je zrejmé, že už v zmluve o dielo zmluvné strany uvažovali o tom, že môže vyvstať potreba prác navyššie, a preto súd nepovažoval konanie žalovaného za také, ktorým by si chcel nekalosť na úkor žalobcu ako spotrebiteľa vynútiť vyššiu cenu. Je nesporné, že strany sporu uzavreli platnú zmluvu o dielo podľa Občianskeho zákonníka. Následne obidve zmluvné strany deklarovali, že v priebehu vykonávania prác došlo k odstúpeniu od zmluvy o dielo zo strany objednávateľa listom z 11. februára 2013, v dôsledku čoho je potrebné na právny vzťah aplikovať ustanovenie § 642 ods. 1 OZ. Citované

ustanovenie umožňuje objednávateľovi kedykoľvek bez dôvodu odstúpiť od zmluvy, a to až do jej splnenia, teda do okamihu, kedy mu už bolo zhotoviteľom riadne vykonané dielo ponúknuté na prevzatie. Toto ustanovenie nedopadá na iné dôvody odstúpenia od zmluvy, ako napríklad na odstúpenie podľa odseku 2 alebo odstúpenie pre vady diela.

10. V danom prípade žalobca ako investor a objednávateľ diela sa rozhodol od zmluvy odstúpiť z dôvodu, že bol nespokojný so spoluprácou so žalovaným, konkrétne s tým, že žalovaný neplní jeho pokyny a že v decembri 2012 mu predložil vyúčtovanie tzv. prác navyš, s ktorými on nesúhlasil a nariadil mu, aby pokračoval vo vykonávaní ďalších prác s tým, že dohodnutú cenu diela (ktorá bola v zmluve pevne dohodnutá) už žalovanému zaplatil. Tento dôvod odstúpenia od zmluvy o dielo nemožno považovať za odstúpenie od zmluvy podľa § 642 ods. 2 OZ, pretože okrem nespokojnosti žalobcu ako objednávateľa diela tento nespĺňal náležitosti reklamácie diela, ani vytknutia vady diela a nebola v ňom zhotoviteľovi poskytnutá ani primeraná dodatočná lehota na uskutočnenie nápravy. Z listu z 11. februára 2013 vyplýva, že podstatnou skutočnosťou pre odstúpenie od zmluvy bolo predloženie požiadavky žalovaného v decembri 2012 na zaplatenie navyš prác. Z tohto listu ďalej vyplýva, že k odstúpeniu od zmluvy došlo pre nespokojnosť žalobcu so vzájomnou spoluprácou na vykonávaní diela, pričom žalobca zakázal žalovanému pokračovať v akýchkoľvek prácach na stavbe. Z uvedeného je zrejmé, že k odstúpeniu od zmluvy došlo v zmysle OZ, v dôsledku čoho platí ustanovenie § 48 ods. 1 OZ s tým, že zmluva o dielo sa zrušuje od začiatku.

11. Ak došlo k odstúpeniu od zmluvy podľa § 642 ods. 1 OZ, je objednávateľ povinný zaplatiť zhotoviteľovi sumu, ktorá pripadá na práce už vykonané, keďže zhotoviteľ nemôže výsledok použiť inak. V danom prípade, pokiaľ sa strany sporu zhodli na tom, že žalovaný mal zaplatenú sumu podľa pôvodného rozpočtu za plynofikáciu vo výške 1 920 eur, pričom podľa znaleckého posudku T.. B. K. vykonal práce v sume 3 458,45 eura, tak ak by si každá zo strán sporu mala vrátiť plnenie, potom žalovaný by mal vrátiť sumu 1 920 eur, ktorú prijal, ale žalobca by mu mal zaplatiť sumu 3 458,45 eura. Po vykompenzovaní týchto súm by potom mal žalobca doplatiť žalovanému ešte 1 538,45 eura, avšak žalovaný žiadal priznať len sumu 1 143,60 eura.

12. Nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia na základe toho, aby mu žalovaný zaplatil za to, čo mal dohodnuté a mal vykonať, ale čo vykonal iný živnostník vo výške 810 eur, je nedôvodný, pretože ak došlo k odstúpeniu od zmluvy k 12. februáru 2013, tak práce, ktorých zaplatenia sa žalobca domáha, boli vykonané už po odstúpení od zmluvy o dielo. V danom prípade sa preto nejedná o bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, keďže tomu bráni skutočnosť, že dňom 12. februára 2013 bolo potrebné zmluvu zrušenú v dôsledku odstúpenia od zmluvy vysporiadať podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a pokiaľ akúkoľvek sumu žalobca požaduje od žalovaného po tomto termíne, jeho požiadavka nie je dôvodná. Ak sa nároky žalobcu a žalovaného na vysporiadanie zo zrušenej zmluvy stretli v čase odstúpenia od zmluvy, tak preukázateľne to, čo bolo zaplatené a prijaté žalovaným, malo byť vrátené žalobcovi a to, čo prijal žalobca, mal zaplatiť zase žalovanému.

13. K žalobcom vznesenej námietke premlčania súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 107 OZ, podľa ktorého právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat.

14. Nárok žalovaného bol súčasťou uplatneného vzájomného návrhu v konaní vedenom pod sp. zn. 21Cb/62/2013. Keďže tento vzájomný návrh bol do spisu sp. zn. 21Cb/62/2013 podaný dňa 24. apríla 2013 a uvádzajú sa v ňom aj práce v časti plynofikácie, kde súhrnne žalovaný žiadal o zaplatenie sumy 28 080,07 eura, tak napriek tomu, že vzal vzájomný návrh v tejto časti späť a uplatnil si ho následne podaním z 9. septembra 2015 v predmetnom konaní, nemohlo dôjsť k premlčaniu tohto nároku v zmysle ustanovenia § 107 OZ, resp. nárok bol uplatnený riadne a včas v oboch lehotách, a to tak

subjektívnej, ako aj objektívnej.

15. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie sumy 810,36 eura s príslušenstvom. Zároveň uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 1 143,60 eura s 8,5% úrokmi z omeškania ročne od 23. októbra 2013 do zaplatenia, keďže pohľadávku uplatnenú žalovaným považoval za dôvodnú, pričom úroky z omeškania priznal žalovanému od 23. októbra 2013 t. j. nasledujúci deň po tom, čo bol návrh doručený žalobcovi (22. októbra 2013). O trovách konania rozhodol podľa § 255 a § 263 CSP.

16. O odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3Cob/65/2019-585 z 24. septembra 2020 tak, že prvou výrokovou vetou potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II. a IV. a druhou výrokovou vetou priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

17. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že tento preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie podľa § 385 CSP za účelom zopakovania alebo doplnenia dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 382, § 385 CSP). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov než tých, ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou mohli byť len vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Po prieskume napadnutého rozhodnutia odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovaného (správne má byť uvedené žalobcu - poznámka dovolacieho súdu) nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť.

18. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci potrebný na rozhodnutie a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd sa s poukazom na § 387 ods. 2 CSP v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, najmä či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne a v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy a či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď ÚS SR II. ÚS 78/05).

19. K odvolacej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nepostupoval v súlade s názorom odvolacieho súdu vysloveným v jeho rozhodnutí sp. zn. 3Cob/51/2018 z 25. októbra 2018 (ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie z 1. februára 2018) odvolací súd uviedol, že táto námietka je nedôvodná. Konštatoval, že súd prvej inštancie sa riadne vysporiadal s otázkou litispendencie a s námietkou žalobcu v tomto smere v odseku 58 napadnutého rozsudku. Správne konštatoval, že uznesenie Okresného súdu Prešov č. k. 21Cb/71/2013-211 zo 14. júna 2017, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o vzájomnom návrhu žalovaného tak, že konanie o ňom zastavil, nadobudlo právoplatnosť dňa 1. júla 2017. Z tohto dôvodu v čase rozhodovania neexistovala prekážka litispendencie. V čase rozhodovania odvolacím súdom o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 19Cb/192/2013-374 z 1. februára 2018 v konaní krajského súdu pod sp. zn. 3Cob/51/2018 a v čase jeho rozhodnutia o odvolaní dňa 25. októbra 2018 táto skutočnosť odvolaciemu súdu nebola známa a nebolo ju možné zistiť zo spisu súdu prvej inštancie a ani z preskúmaného rozhodnutia. S poukazom na uvedené, odvolacia námietka žalobcu, že trvá na námietke litispendencie, je nedôvodná.

20. K odvolacej námietke žalobcu v súvislosti s premlčaním nároku žalovaného odvolací súd uviedol, že aj táto námietka je nedôvodná. Súd prvej inštancie sa s touto námietkou v rozhodnutí riadne vysporiadal

odseku 115 a odvolací súd sa s vysloveným názorom súdu prvej inštancie plne stotožnil.

21. Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj námietku žalobcu ohľadom nekalého konania žalovaného, s poukazom na to, že súd prvej inštancie sa v odsekoch 67 až 79 rozsudku s touto námietkou riadne vysporiadal. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nebolo preukázané, že by sa žalovaný dopustil voči žalobcovi ako spotrebiteľovi takého konania, ktoré by bolo možné považovať za nekalú obchodnú prax.

22. K námietke žalobcu, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spočíva v nesprávnom právnom posúdení, odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil. Ak súd prvej inštancie nerozhodol podľa predstáv žalobcu, neznamená to ešte, že vec nesprávne právne posúdil. Žalobca ani v odvolaní konkrétne neuviedol, v čom vidí nesprávne právne posúdenie veci.

23. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že strany sporu uzavreli platnú zmluvu o dielo podľa Občianskeho zákonníka, že žalobca od zmluvy odstúpil z dôvodu, že bol nespokojný so spoluprácou so žalovaným, čo vyplýva aj z jeho listu z 11. februára 2013, pričom odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušila (§ 48 ods. 1 OZ). S následkami odstúpenia od zmluvy o dielo sa súd prvej inštancie vysporiadal riadne v odsekoch 108, 109, 110 a 111, na závery ktoré odvolací súd poukázal a s ktorými sa plne stotožnil, pričom nepovažoval za potrebné zopakovať argumentáciu súdu prvej inštancie.

24. Odvolací súd konštatoval, že preskúmal všetky odvolacie námietky žalobcu a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na správne zistenie skutkového stavu veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonanom dokazovaní a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré správne vyložil. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal a z ktorých vychádzal, ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Prijaté závery vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejmé, akými úlohami sa riadil. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie zrozumiteľne a podrobne opísal skutkový a právny základ rozhodnutia a jeho rozhodnutie plne rešpektuje základné právo účastníkov na spravodlivý súdny proces (viď III. ÚS 115/2003). Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatujúc správnosť jeho dôvodov, na ktoré v podrobnostiach odkázal (§ 387 ods. 2 CSP). V odvolacom konaní neboli žalobcom tvrdené a ani preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

25. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolací súd“) rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

26. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) uviedol, že odvolací súd sa v rámci odôvodnenia svojho rozsudku vôbec nevenoval jeho procesnej obrane týkajúcej sa vznesenej námietky premlčania nároku žalovaného uplatneného vzájomnou žalobou dňa 7. septembra 2015, resp. nevymedzil ustanovenie Občianskeho zákonníka, na základe ktorého považoval námietku premlčania za nedôvodnú a keďže táto okolnosť nevyplyva ani z rozsudku súdu prvej inštancie, dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP sa vzťahuje aj na tento rozsudok.

27. Dovolateľ ďalej uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu považuje za nepreskúmateľný z dôvodu absencie dôvodov vysvetľujúcich právny záver odvolacieho súdu v otázke premlčania nároku žalovaného podľa ustanovenia § 107 ods. 1 OZ a možnej aplikácie ustanovenia § 107 ods. 3 OZ v kontexte zmluvy o dielo, ktorá sa odstúpením zrušila od jej začiatku. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku považoval námietku premlčania za nedôvodnú (odsek 41 odôvodnenia) s tým, že poukázal na odsek 115 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožnil. Z odsekov 114 a 115

odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie však nie je zrejmé, či námietka premĺčania vznesená v konaní žalobcom bola považovaná súdom za nedôvodnú so zreteľom na ustanovenie § 107 ods. 1 OZ alebo ustanovenie § 107 ods. 3 OZ. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je zmätočné, čo okrem iného spôsobuje práve odsek 114 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom súd prvej inštancie citoval ustanovenie § 107 ods. 3 OZ.

28. Pre vyhodnotenie námietky premĺčania bolo povinnosťou súdov oboch inštancií posúdiť otázku spočívania premĺčania (§ 112 OZ). Žalovaný si totožný nárok ako je nárok uplatnený vzájomným návrhom v tomto konaní uplatnil dňa 9. mája 2013 v konaní vedenom pod sp. zn. 21Cb/62/2013, ktoré bolo neskôr vedené pod sp. zn. 21Cb/71/2013, v ktorom vzal žalovaný nárok o zaplatenie sumy 1 143,60 eura späť, pričom totožný nárok si opätovne uplatnil v predmetnom konaní (sp. zn. 19Cb/192/2013) dňa 7. septembra 2015. Podľa názoru dovolateľa, ak bolo konanie o uplatnenom nároku v dôsledku späťvzatia návrhu zastavené, nastáva stav, ako keby ku konaniu vôbec nedošlo. Pri posudzovaní veci z hľadiska ustanovenia § 112 OZ potom treba dospieť k záveru, že v konaní sa riadne nepokračovalo. Z toho zároveň vyplýva, že k spočívaniu premĺčacej lehoty nedošlo. Veriteľ si síce môže uplatniť to isté právo na súde znova, avšak premĺčacia lehota plynie od jej začiatku, teda aj so započítaním lehoty, počas ktorej prebiehalo skoršie zastavené súdne konanie. Skutočnosť, že žalovaný vzal v konaní vedenom pod sp. zn. 21Cb/71/2013 svoj návrh späť, nemožno vyhodnotiť inak, ako tak, že žalovaný nepokračoval riadne v konaní, a teda k spočívaniu premĺčania nedošlo. Žalovaný si to isté právo uplatnil v konaní vedenom pod sp. zn. 19Cb/192/2013 vzájomným návrhom zo 7. septembra 2015, a teda jednoznačne po uplynutí premĺčacej lehoty. Na podporu svojej argumentácie dovolateľ upriamil pozornosť na rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/9/99 z 30. marca 1999, publikované ako R 3/2001. S poukazom na § 107 ods. 1 OZ je nárok žalovaného uplatnený vzájomnou žalobou dňa 7. septembra 2015 premĺčaný, keďže premĺčacia lehota začala plynúť už odstúpením od zmluvy dňa 13. februára 2013 a subjektívna lehota uplynula ku dňu 13. februára 2015.

29. Podľa názoru dovolateľa na predmetný právny vzťah nebolo možné aplikovať ustanovenie § 107 ods. 3 OZ, pretože ide o situáciu, keď proti sebe stoja dve premĺčateľné práva znejúce na peňažné plnenie. Ustanovenie § 107 ods. 3 OZ rieši prípady vzájomných záväzkov z neplatnej alebo zrušenej zmluvy, pričom na jednej strane stojí právo, ktoré sa premĺči a na strane druhej ide o nepremĺčateľné právo. Odvolací súd sa stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie v jeho rozsudku, avšak žiadnym spôsobom sa nevysporiadal s námietkami žalobcu uvedenými v písomnom odvolaní, a to napriek tomu, že na tieto otázky neodpovedal ani súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku. Takéto odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu považuje za nepresvedčivé a neuspokojivé.

30. Keďže z dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (odkazujúceho na odsek 115 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie) nevyplýva, či vznesenú námietku premĺčania považovali súdy oboch inštancií za nedôvodnú s prihliadnutím na ustanovenie § 107 ods. 1 alebo ods. 3 OZ, dovolateľ ďalej uviedol, že podáva dovolanie aj podľa ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP.

31. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ uviedol, že odvolací súd sa vo svojom rozsudku napriek podanému odvolaniu osobitne nevenoval otázke (ne)s počívania premĺčania. Pre posúdenie námietky premĺčania bolo povinnosťou súdov oboch inštancií posúdiť problematiku spočívania premĺčania. Skutočnosť, že žalovaný vzal v konaní vedenom pod sp. zn. 21Cb/71/2013 svoj návrh späť, nemožno vyhodnotiť inak, ako tak, že žalovaný riadne nepokračoval v konaní, a teda k spočívaniu premĺčania nedošlo. Žalovaný si to isté právo uplatnil v konaní vedenom pod sp. zn. 19Cb/192/2013 návrhom zo 7. septembra 2015, teda jednoznačne po uplynutí premĺčacej lehoty. Rozsudok odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke Či späťvzatie návrhu na začatie konania a následné zastavenie konania spôsobuje spočívanie premĺčania podľa ustanovenia § 112 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k uplatnenému nároku? Pri riešení tejto otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (viď R 3/2001 a obdobne 3MCdo/12/2005).

32. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ uviedol, že odvolací súd riešil

(stotožnil sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie) otázku možnej aplikácie ustanovenia § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka v kontexte zmluvy o dielo, pri ktorej odstúpením sa uvedená zmluva zrušuje od jej začiatku. Danú právnu otázku posúdil tak, že v predmetnej veci aplikoval ustanovenie § 107 ods. 3 OZ napriek tomu, že proti sebe stáli dve premlčateľné práva znejúce na peňažné plnenie. Uvedený záver dovolateľ považuje za nesprávny, čo uviedol už v písomnom odvolaní. Ustanovenie § 107 ods. 3 OZ rieši prípady vzájomných záväzkov neplatnej alebo zrušenej zmluvy, pričom na jednej strane stojí právo, ktoré sa premlčí a na strane druhej stojí právo nepremlčateľné. S prihliadnutím na uvedené preto nebolo možné na predmetný právny vzťah aplikovať ustanovenie § 107 od. 3 OZ a námietku premlčania považovať za nedôvodnú. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/15/2019 z 26. februára 2020, v ktorom dovolací súd riešil danú otázku, avšak toto ojedinelé rozhodnutie NS SR nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, keďže nebolo doposiaľ publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej aj „Zbierka stanovísk a rozhodnutí“). Na podporu svojej argumentácie dovolateľ poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) sp. zn. I. ÚS 421/2016 zo 7. júla 2016

33. K dovolaniu žalobcu sa žalovaný písomne nevyjadril.

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr, či je dovolanie procesne prípustné.

35. Podľa ustanovenia § 419, CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

36. Dovolateľ primárne uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP namietajúc nedostatočné, nepresvedčivé a nepreskúmateľné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktorý sa nezaoberal podstatnými námietkami žalobcu, ktoré tento uviedol v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, čo považoval za porušenie práva na spravodlivý proces. Konkrétne namietal, že v rozsudku odvolacieho súdu absentujú dôvody vysvetľujúce právny záver odvolacieho súdu k námietke premlčania nároku žalovaného podľa ustanovenia § 107 ods. 1 OZ a (ne)možnosti aplikácie ustanovenia § 107 ods. 3 OZ, pričom z odôvodnenia rozsudkov súdov oboch inštancií nie je zrejmé, prečo námietku premlčania vznesenú v konaní žalobcom považovali za nedôvodnú, t. j. či ju považovali za nedôvodnú so zreteľom na ustanovenie § 107 ods. 1 OZ alebo so zreteľom na ustanovenie § 107 ods. 3 OZ.

37. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) zaručených procesných práv, spojených so súdnou ochranou práva.

38. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07).

39. Požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia sa vzťahuje na každé súdne rozhodnutie, pričom odôvodnenie rozhodnutia musí byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu jeho správnosti v konaní o opravnom (riadnom alebo mimoriadnom) prostriedku. Ak rozhodnutie neobsahuje zákonné náležitosti, ide o rozhodnutie nepreskúmateľné a takéto rozhodnutie súdu porušuje právo strany sporu na spravodlivý proces, pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu v rámci opravných prostriedkov.

40. Dovolací súd poukazuje aj na nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13. novembra 2018, z ktorého vyplýva, že odvolací súd je povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Absencia vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami sťažovateľa uvedenými v odvolaní v napadnutom rozsudku krajského súdu je tak závažným nedostatkom tohto rozhodnutia, ktorého intenzita sama osebe zakladá porušenie sťažovateľom namietaného základného práva podľa článku 46 ods. 1 ústavy, i práva podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru.

41. Dovolací súd ďalej poukazuje na nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021. V odsekoch 38 a 39 odôvodnenia nálezu ÚS SR uviedol, že pod pojmom procesný postup je potrebné rozumieť nielen faktický postup súdu, teda to, ako sa spor vedie, ale napr. aj postup súdu pri vykonávaní alebo hodnotení dôkazov (IV. ÚS 557/2020), ktorý má v konečnom dôsledku svoj odraz aj v samotnom odôvodnení rozhodnutia súdu. V zmysle judikatúry ESLP aj kvalitu odôvodnenia súdneho rozhodnutia je potrebné považovať za jeden zo základných aspektov práva na spravodlivý proces, podobne ako právo na rovnosť zbraní alebo zásadu kontradiktórnosti konania. Podstatou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je aj vysvetlenie, objasnenie a „obhájenie“ toho, ako súd procesne postupoval (vrátane toho, ako rozhodol) a ako také nemôže byť od doterajšieho procesného postupu oddelené. Rozhodnutie je vyvrcholením procesného postupu súdu a samotné súdne rozhodnutie najdôležitejším procesným úkonom súdu. Súdne rozhodnutie preto musí byť považované za súčasť procesného postupu súdu.

42. Podľa ustanovenia § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

43. Podľa ustanovenia § 387 ods. 3 CSP, odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

44. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti, presvedčivosti a preskúmateľnosti odôvodnenia rozhodnutia súdu. Aj odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preukázané len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podal zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia (ne)podriadil zistený skutkový stav. Odvolací súd sa podľa § 387 ods. 2 CSP môže v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody, ak sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Aj v takom prípade je však v zmysle § 387 ods. 3 CSP povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať sa s podstatnými (kľúčovými) tvrdeniami uvedenými v odvolaní (III. ÚS 314/2018, II. ÚS 120/2020).

45. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nezodpovedá požiadavkám zákona, konkrétne ustanoveniu druhej vety § 387 ods. 3 CSP, podľa ktorej sa odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. V posudzovanom prípade sa odvolací súd takto nevysporiadal s odvolacími námietkami žalobcu, týkajúcimi sa ním uplatnenej námietky premlčania nároku žalovaného na zaplatenie sumy 1 143,60 eura s príslušenstvom.

46. Zo spisu vyplýva, že vzájomnou žalobou z 31. augusta 2015 [ktorý bol súdu prvej inštancie doručený dňa 7. septembra 2015 (č. l. spisu 235 a nasl.)] si žalovaný uplatnil voči žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 1 143,60 eura s príslušenstvom titulom tzv. naviac prác. Žalobca na nasledujúcom pojednávaní dňa 23. mája 2016 vzniesol námietku premlčania nároku uplatneného vzájomnou žalobou (č. l. spisu 264). Konkrétne namietal uplynutie dvojnásobnej subjektívnej premlčacej lehoty s poukazom na to, že žalovaný ho na vydanie bezdôvodného obohatenia vyzval dňa 20. decembra 2012, avšak vzájomnú žalobu podal až dňa 7. septembra 2015, t. j. po uplynutí subjektívnej premlčacej lehoty. V poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie z 1. februára 2018 (č. l. spisu 374) bol na odvolanie žalobcu zrušený odvolacím súdom pre jeho nepreskúmateľnosť (uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cob/51/2018-407 z 25. októbra 2018), pričom odvolací súd o. i. uložil súdu prvej inštancie, aby sa vysporiadal s otázkou možného premlčania nároku žalovaného uplatneného vzájomnou žalobou. Toto vysporiadanie sa s námietkou premlčania vznesenou žalobcom tvorí obsah odsekov 112 až 115 odôvodnenia v poradí druhého rozsudku súdu prvej inštancie (č. l. spisu 517) a nijako sa nelíši od toho, čo súd prvej inštancie uviedol v rámci odôvodnenia svojho prvého rozsudku (ide o rovnakú argumentáciu ako v odsekoch 37 a 39 rozsudku z 1. februára 2018). Súd prvej inštancie v odsekoch 112, 113 a 114 odôvodnenia citoval jednotlivé odseky § 107 Občianskeho zákonníka a v odseku 115 uviedol: Nárok žalovaného bol súčasťou vzneseného vzájomného protinávrhu v konaní vedenom pod sp. zn. 21Cb/62/2013, v ktorej veci bol tento návrh podaný dňa 24.04.2013. Keďže tento vzájomný návrh do spisu 21Cb/62/2013 bol podaný 24.04.2013 a uvádzajú sa aj práce v časti plynofikácie, kde súhrnne žiadal vtedy žalovaný o zaplatenie sumy 28 080,07 eura napriek tomu, že zbral vzájomný protinávrh v tejto časti späť a uplatnil ho podaním zo dňa 7.09.2015 v tomto konaní, nemohlo dôjsť k premlčaniu tohto nároku v zmysle ustanovenia § 107 Občianskeho zákonníka, resp. nárok bol uplatnený riadne a včas v oboch lehotách a to subjektívnej, ako aj objektívnej.

47. Žalobca v podanom odvolaní proti (v poradí) druhému rozsudku súdu prvej inštancie z 23. mája 2019 (č. l. spisu 522 a nasl.) namietal, že súd prvej inštancie pravdepodobne aplikoval ustanovenie § 107 ods. 3 OZ, ktoré však v danej veci nemožno použiť a tiež, že nesprávne posúdil spočívanie premlčacej lehoty, keďže podľa judikátu R 3/2001 platí, že ak bolo konanie o uplatnenom práve v dôsledku späťvzatia žaloby zastavené, nastáva stav ako keby ku konaniu vôbec nedošlo, resp., že v dôsledku späťvzatia žaloby nedošlo k spočívaniu premlčacej lehoty podľa § 112 OZ, lebo v konaní sa riadne nepokračovalo. Odvolací súd sa s touto odvolacou námietkou žalobcu vysporiadal tak, že v odseku 41 odôvodnenia uviedol nasledovné: K odvolacej námietke žalobcu v súvislosti s premlčaním nároku žalovaného odvolací súd uvádza, že aj túto námietku považuje za nedôvodnú. Súd prvej inštancie sa s touto námietkou v schválenom rozhodnutí riadne vysporiadal v bode 115 a odvolací súd sa s vysloveným názorom súdu prvej inštancie plne stotožňuje.

48. Podľa názoru dovolacieho súdu z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nie je možné zistiť, ako súd ním citovanú zákonnú úpravu (§ 107 OZ) aplikoval na predmetnú vec, keď predovšetkým nie je zrejmé ako, resp. od ktorého okamihu počítal plynutie subjektívnej a objektívnej premlčacej lehoty pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcu a kedy, resp. ktorým okamihom podľa jeho názoru nastalo spočívanie premlčacej lehoty (v dôsledku riadneho uplatnenia nároku žalovaným). Súd prvej inštancie tiež bližšie nevysvetlil, prečo späťvzatie vzájomnej žaloby v konaní sp. zn. 21Cb/62/2013 nepovažoval za právne významné, čomu by nasvedčovala použitá formulácia napriek tomu, že zbral vzájomný protinávrh v tejto časti späť. Nie je zrejmé ani to, či okrem odsekov 1 a 2 aplikoval aj odsek 3 ustanovenia § 107 OZ, keďže v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie absentuje tomu zodpovedajúca právna argumentácia.

49. Odvolací súd vyššie uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie neodstránil, iba odkázal na nedostatočné a nepreskúmateľné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý v odsekoch 112 až 115 odôvodnenia posúdil ako nedôvodnú námietku premlčania, vznesenú žalobcom, pričom aj podľa názoru dovolacieho súdu ide nepochybne o otázku, ktorá je kľúčová pre rozhodnutie o nároku žalovaného na zaplatenie sumy 1 143,60 eura s príslušenstvom. Keďže odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozsudku nevysporiadal s podstatnými (kľúčovými) odvolacími námietkami, ktoré žalobca uviedol v odvolaní, porušil kogentné ustanovenie § 387 ods. 3 CSP, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva žalobcu na riadne odôvodnenie rozsudku, a teda aj k porušeniu jeho základného práva na spravodlivý proces, vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čo v posudzovanom prípade zakladá vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

50. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade je daná prípustnosť a dôvodnosť dovolania žalobcu v časti týkajúcej sa uplatneného vzájomného návrhu žalovaného na zaplatenie sumy 1 143,60 eura s príslušenstvom, preto dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu v časti, v ktorej odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a IV. a tiež v závislom výroku o nároku na náhradu trov odvolacieho konania (§ 449 ods. 1 CSP). Keďže rovnakou vadou zmätočnosti je zaťažený aj rozsudok súdu prvej inštancie a nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie, a to vo výrokoch II. a IV. a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, ods. 2 a § 450 CSP).

51. Z ustanovenia § 455 CSP vyplýva, že ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd nižšej inštancie je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie v ďalšom konaní bude postupovať v intenciách právneho názoru vysloveného dovolacím súdom a po riadnom zistení skutkového stavu a jeho právnom posúdení opätovne rozhodne o vzájomnom návrhu žalovaného na zaplatenie sumy 1 143,63 eura s príslušenstvom.

52. Pokiaľ ide o potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, vzťahujúci sa k výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie 810,36 eura s príslušenstvom, dovolací súd uvádza, že dovolateľ v dovolaní síce uviedol, že dovolaním napáda rozsudok odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu, avšak neuviedol žiadnu argumentáciu, ktorá by sa vzťahovala k uvedenému výroku (potvrdenie zamietnutia žaloby o zaplatenie sumy 810,36 eura s príslušenstvom). Vychádzajúc z obsahu dovolania je zjavné, že dovolanie žalobcu nemá v tejto časti náležitosti požadované zákonom v zmysle § 428 CSP (absencia dovolacích dôvodov), v dôsledku čoho dovolací súd dovolanie žalobcu v zostávajúcej časti (týkajúcej sa zaplatenia sumy 810,36 eura s príslušenstvom) odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. d) CSP.

53. Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu a zároveň aj súdu prvej inštancie, dovolací súd sa už ďalej nezaoberal skúmaním prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP vo väzbe na dovolateľom vymedzené právne otázky, keďže preskúmanie právneho posúdenia veci odvolacím súdom nie je ani možné, nakoľko odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu a aj súdu prvej inštancie je nedostatočné a nepreskúmateľné pre absenciu právnych záverov rozhodujúcich (kľúčových) pre rozhodnutie veci v jej merite práve vo väzbe na dovolateľom vymedzené právne otázky, týkajúce sa ustanovení § 112 OZ (spočívanie premlčacej lehoty) a § 107 ods. 3 OZ (neprihliadnutie na námietku premlčania, ak druhý účastník nemôže namietat premlčanie). Dovolateľom uvedené právne otázky nemôže v dovolacom konaní riešiť dovolací súd, keďže tieto otázky neboli riešené ani súdmi nižšej inštancie a tieto na ich riešení nezaložili svoje rozhodnutia.

54. S poukazom na kasačné rozhodnutie dovolacieho súdu vo veci samej dovolací súd zrušil aj uznesenie súdu prvej inštancie o výške náhrady trov prvoinstančného a odvolacieho konania č. k. 19Cb/192/2013-612 z 2. marca 2021, keďže v danom prípade nebol viazaný rozsahom podaného dovolania s poukazom na ustanovenie § 439 písm. a) CSP. Uznesenie o výške náhrady trov konania je závislé od existencie rozhodnutia vo veci samej. V prípade závislosti výrokov môže dovolací súd

prejednať aj závislý výrok bez toho, aby bol dovolateľom napadnutý. Judikatúra NS SR (R 73/2004) ustálila, že závislým výrokom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutie vo veci samej by uznesenie o výške náhrady trov konania z 2. marca 2021 zostalo osamotené, bez väzby na rozhodnutie v merite veci, čo by odporovalo aj princípu právnej istoty (I. ÚS 549/2015, 2Obdo/59/2021, 3Obdo/25/2022).

55. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 453 ods. 3 CSP).

56. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok